

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY - 35. TÝDEN (26.8.2019)

Kamil Holý

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.

V roce 2019 získala Zelinářská unie finance z MZe na monitoring škůdců polní zeleniny. Monitoring bude prováděn týdně od dubna do října pracovníky VÚRV. Z časových a finančních důvodů bude monitoring omezen na oblast Polabí. Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji a umístěny na webové stránky VÚRV: www.vurv.cz - záložka Pro praxi.

Výskyt škůdců

Na plochách s nižší intenzitou ochrany nárůst molice vlašovičnickové - na medovici létají včely, pozor při aplikaci přípravků. Lokálně vyšší výskyty housenek můry zelné a běláška řepového. Dřepčící i zápředníček ubývají, ale to neznamená, že během týdne nezačnou znovu škodit - stále monitorovat. Lokálně vyšší odchvy osenice polní. Místy může zlobit sviluška.

Brukvovitá zelenina - na některých plochách znovu vysoký až kalamitní výskyt molice vlašovičnickové, která produkuje medovici, na kterou létají včely - zohlednit při aplikaci přípravků jedovatých pro včely. Housenky můry zelné stále přítomny, výskyt na pozemku často ohniskový. Lokálně relativně hojný výskyt vrtalek na listech. Dřepčíků a zápředníčka ubývá, ale tito škůdci dokáží zvýšit početnost během krátké chvíle - nepolevit v monitoringu.

Ostatní zelenina - škodlivé výskyty na sledovaných plochách nezjištěny. Na suchých lokalitách nepodcenit svilušku chmelovou.

Molice o sobě dává znovu vědět

Můra zelná

- v porostech housenky, které lokálně poškozují listy. Postupně by se škodlivost měla snižovat.

Polyfágní můra zelná škodí i na plodové zelenině ve sklenících.

Monitoring - na spodní straně listů snůšky vajíček, které jsou krátce po vykladení bílé, postupným vývojem se tvoří červenohnědá kresba a cca 24 h před líhnutím šednou (prosvítá černá hlava).

Ke sledování intenzity náletu (odhadu škodlivosti) možno využít údaje ze sítě světelných lapačů <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/skodlive-organismy/nalety-skudcu-do-svetelných-lapacu.html>

Ochrana - stejná jako proti housenkám zářďáků. U druhů tvořících hlávky nutno ošetřit proti mladým housenkám ještě před tím, než se zažerou dovnitř hlávek, kde jsou nezasazitelné insekticidy.

Sviluška chmelová

- v současných hících se znovu rozjíždí, ale předpovídané ochlazení by ji mohlo znovu zbrzdit.

Příznaky - posáté rostliny světlají, žloutnou až zasychají. Z polních zelenin nejčastěji na tykvovitých a celeru.

Monitoring - na spodní straně listů hledat vajíčka, nymfy a dospělce svilušek. Výskyt začíná nejčastěji od krajů porostu, často na místech se „srážkovým stínem“ (pruhy podél lesa a vysokého stromořadí).

Svilušky jsou malé, nutno použít lupu nebo nasypat na spodní stranu listů suchou půdu - pokud se zachytí na listu, je velká pravděpodobnost, že jsou tam pavučinky vytvořené sviluškami.

Ochrana - do plodin, kde nejsou registrovány žádné akaricidy, použít přípravky na bázi oleje. Nutno kvalitně ošetřit spodní stranu listů. Účinnost olejů není zpravidla 100%, začít ošetřovat včas, před kalami výskytem. Po začátku postačuje ošetřit pouze souvratě.

Dřepčící - *Phyllotreta* spp.

- početnost ubývá, rozptylují se na vzešlé výdrolky řepky a hořčice na zelené hnojení. I nadále sledovat, lokálně s nimi bude i nadále problém.

Ochrana - dle intenzity výskytu.

Nepřímou ochranou je výsev hořčice na souvratě či v manipulačních uličkách.

Molice vlašovičnicková

- znovu lokálně vysoké výskyty, intenzita napadení se liší pozemek od pozemku i na stejné lokalitě.

Intenzitu ochrany volit podle počtu molic, plodiny a termínu sklizně.

Zápředníček polní

- početnosti se snížila, ale riziko škod nadále trvá - nepodcenit monitoring.

Početnost dospělců možno zjistit při prohlídce porostů - při otáčení listů se vyplaší, létají všude okolo a sedají na rostliny.

Osenice polní

Létá 2. generace, početnost zatím nevybočuje z normálu předchozích let, ale lokálně vysoké výskyty (okolí Lysé n. L.), na dalších lokalitách (Litoměřicko, Mělnicko) s lapáky zatím odchyty nízké, tzn. nízké riziko škod. Předpověď platí pouze v blízkosti feromonových lapáků, se vzrůstající vzdáleností věrohodnost předpovědi klesá☺. Možno využít i data ze světelných lapáků ÚKZÚZ.

Sledovat výskyt housenek a požerků na rostlinách.

Ochrana - cílit proti mladým housenkám 1. - 2. instaru, před jejich přesunem do půdy.

Postřik navečer nebo v noci, kdy jsou housenky aktivní.

Doporučení pro příští rok - kupte si vlastní lapák s feromony a provádějte sledování. Početnost a z toho vyplývající škodlivost se lokálně liší.

Užitečné organismy

Početnost nízká, kromě parazitoidů zápředníčka polního se na listech s molicí vlašovičnickovou vyskytují larvy pestřenek, které sice molici moc nemusí, ale při současném nedostatku jiné potravy jim nezbyvá nic jiného.

Poškozený květák a housenka běláška

Začínající a starší plošné miny vrtalek na listech kedlubnů

Housenka kovošklece gama s 2 páry panožek

Středně stará housenka můry zelné s poškozením list. Ve výřezu uhynulý poslední instar po postřiku

Nálety zápředníčka polního a osenice polní do feromonových lapáků v roce 2019

- žlutá čára - srovnání s rokem 2018 (průměr ze všech 3 lokalit)
- zápředníček - čárkovaná čára (průhledný lapák), plná čára (neprůhledný lapák) - rozdíly v odchycích na stejné lokalitě. Početnost v roce 2018 v průhledném lapáku.
- osenice polní - průměrné odchycy podobné jako v roce 2018 => bude obdobná škodlivost

